

בקיצור. ביצירת משק מפלגתי כביר. – הסיד נהיתה מדינה בתוך מדינה. בגרמניה שמלפני המלחמה היו שני מושלים: האחד וילהלם לבית הוהנצולרן, והשני – אוגוסט ג. ל. זה האחרון עיצב את המכונה המפלגתית. נתגלה בו הכשרון הגרמני הלאומי, הכשרון של מארגן. ונדמה היה, שהסיד תלך ותכבוש צעד אחר צעד את המכונה הצבורית, עד שבבוקר לא עבות אחד תכריו על הכבוש של השלטון המדיני. בכל היה, בניגוד לרובם המכריע של המנהיגים הסוציאליסטיים, בן העם. על ראשו היה כתר-המלכות של הסיד הגרמנית, כמו שעל ראשו של קאטסקי היה כתר-הכהונה שלה. תקופת 1870 – 1914, כאמור למעלה, היא תקופת ההיגיומיה של גרמניה באירופה ותקופת ההיגיומיה של הסיד הגרמנית באינטרנציונל, כלומר, בתנועה הסוציאליסטית האירופית. עיניו של הסוציאליסמוס העולמי היו נשואות אל הסיד הגרמנית. שום אדם לא העז למתוח עליה בקורת. וכשנתגלתה המינות הרביוניסטית של ברנשטיין, נחלו בכל וקאוססקי נצחון גמור. בכל נפטר בשנת 1913, בשנה של הנצחון הגדול של הסיד בבחירות לרייכסטאג. הוא נפטר שנה אחת קודם שפרצה המלחמה העולמית. הוא מת מתוך בטחון גמור, שהכל הולך למישרים. עם אוגוסט שנת 1914 מתחלת תקופה חדשה באירופה, וביחד עם זה – בסוציאליסמוס. הגל הפטריוטי שטף את הסוציאליסמוס כולו. זו היתה „הבגייה הגדולה“ של הסוציאליסמוס ברעיון של הקוסמופוליטיזמוס ומלחמת-המעמדות וה„אשמה“ העיקרית נופלת על הסיד הגרמנית. על-פי התורה הסוציאליסטית, צריכה היתה הסיד להבליג על רגשותיה הלאומיים, והמוניה, במקום ללכת לחפירות של פלנדריה ופולניה,

להיגיומיה הגרמנית באירופה, וביחד עם זה להיגיומיה של הסוציאלי-דימוקראטיה הגרמנית. באמצע המאה הייט עמדו בפני העם הגרמני שתי בעיות ציבוריות: האיחוד הלאומי והמשטר הפרלמנטרי. בימי הריבוליוציה של 1848 נדמה היה, ששתי הבעיות הללו הן נחלת האגף הפרוגרסיבי, הליבראלי. לאחר הריאקציה של שנות ה-50 נדמה היה, שהסוציאליסמוס הוא שהטיל על עצמו את התפקיד של „כבוש החופשי“ לעם הגרמני. זה היה בתחילת שנות ה-60, כשלא סאל התחיל את מסע-התעמולה הכביר שלו בכל גרמניה. לאסאל יצר את הסוציאליסמוס הגרמני בתור תנועה, כמו שמארקס יצר את התורה. תקופת לאסאל בסוציאלי-דימוקראטיה הגרמנית היא כעין פתיחה. הסיד הגרמנית עזבה את לאסאל, אבל את תורתו שמרה, ולעומת זה דבקה במארקס, אך לא שמרה את תורתו. מפני מה ניצח למעשה לאסאל את מארקס? – מפני מה? מפני שבמארקס ניצח את לאסאל... נברר את דברינו. במה גדולתו של ביסמארק? הוא הוציא מידי הליבראליס והסוציאליסטים הגרמניים את האיניציאטיבה של איחוד גרמניה ושל השלטת המשטר הפארלאמנטרי בתוכה. מה שעלה בידי ביסמארק בגרמניה, לא עלה ברוסיה בידי המיניסטרים הליבראליס של אלכסנדר השני בשנות ה-60, ולא עלה בידיהם של ויטה וסטולפיין בימי ניקולאי השני. התוצאות ידועות. ביסמארק, על-ידי פעולותיו המדיניות, עקר את שיני הרעל של צפעוני זה, ששמו מלחמת-אזרחים. הסוציאלי-דימוקראטיה הגרמנית הכריזה על ריבוליוציה עולמית, אבל דחתה את הגשמתה, ובינתיים השקיעה את עצמה יותר ויותר במלחמת-בחירות, באיגוד מקצועי, ביצירה של רשת עתונות רחבה,

מה שעשתה הסיד הגרמנית בזמן שלטונה היה בניגוד גמור להסוציאליסמוס המתון הרוסי. יד תקיפה לגבי הקומוניסטים, וקודם-לכן השלום עם האנטאנטה והחתימה על חוזה וירסאיל בכל מחיר, כדי שלא יקדימו האספרטאקים ויסעו ליורסאיל, כמו שנסעו הבולשביקים לברסק דליטא... המנשביקים והסיד הרוסיים לא היו מסוגלים לסיים את המלחמה, ומשום כך אבדו את השלטון. יש למהר לכרות שלום עם האויב החיצוני. זה היה מהלך המחשבה והמעשה של הסיד הגרמנית בשנת 1919. קרנסקי נשאר בפטרסבורג, הבירה המורעלת בבולשביסמוס. אבל הממשלה הגרמנית עוזבת את ברלין ועוברת לוויימאר הקטנה. גרמניה נמצאת בין רוסיה וצרפת. והפוליטיקה של הסיד היא לא ללכת בדרכי רוסיה אלא לחקות את צרפת. מה בצרפת משטר „דימוקראטי“, כלומר פארלאמנטרי, אף בגרמניה כך. וכאן התחילה ההתקפה של הלאומיים למיניהם. צרפת, האויב הלאומי, היא סמל למוסדות המדיניים הגרמניים... המשטר הדימוקראטי הוא, קודם כל, משטר צרפתי, ולקנאים הגרמניים זוהי סיבה מספקת להלחם במשטר זה עד חרמה. מהפכת נובמבר של שנת 1918 היתה נאמנת לעקרוני המהפכה של 1848, שקדמה לה ביובל שנים. ואולם, לאחר 1848 קם לה, לגרמניה, אוטו ביסמארק, ולאחר 1918 – אדולף היטלר.

א. מסתכל

צריכים היו להקים באריקאדות בברלין. אבל הסיד לא יכלה לעשות זאת, ואחד ממנהיגיה, היהודי פראנק, מתנדב לצבא ונופל חלל בימים הראשונים של המלחמה. והתחיל המשבר בסיד. המשבר, שהולך ונמשך מיום שפרצה המלחמה, ושיסתיים, כפי הנראה, בקרוב, בימי שלטונו של היטלר. המשבר של הסיד הגרמנית הוא המשבר של הליבראליסמוס בעולם כולו, כי הסיד היא היא הנושאת של הליבראליסמוס והדימוס קראטיסמוס בגרמניה. הסיד נתקפת כל הזמן מצד ימין ומצד שמאל. הללו מוצאים, שאין היא לאומית כל צרכה והללו, שאין היא סוציאליסטית כל צרכה. הצד השווה שבטענות אלו הוא, ששתיהן צודקות. הרוח המתונה בסיד הגרמנית נבעה מ„אנשי המעשה“ שבאגודות המקצועיות. יום הקטנות היה בעוכריה של הסיד הגרמנית. בתור תנועה דימוקראטית למעשה הצדיקה הסיד את המתינות ואת האופורטוניות שלה במה שהצביעה על סכנת העריצות הרוסית. מכאן הפטריטיסמוס בזמן המלחמה: הפחד מן הריאקציה הרוסית. מכאן המתינות, והמלחמה עד חרמה בקומוניסמוס, בימי „ויימאר“. שוב המפלצת הרוסית. הפעם לא בדמות „המשטר הישן“, אלא בדמות הבולשביסמוס. הסיד הגרמנית לא רצתה בשנת 1919 להזכיר את הסוציאליסמוס הרוסי של 1917. במקום קרנסקי מופיע בגרמניה נוסקה, וגורלם של ליבקנט וליוקסנבורג שונה מגורלם של לנין וטרוצקי.